

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy VII na poszczególne oceny – I półrocze

Dział	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<i>Kształcenie literackie i kulturowe, tworzenie wypowiedzi, samokształcenie</i>	Stopień opanowania wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim stopniu trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela. W wypowiedziach uczeń popełnia błędy różnego rodzaju, stosuje nieodróżnicowane słownictwo, ale zachowuje zasady kompozycji, spójnej całości myślowej. Rozróżnia terminy z zakresu epiki (pojęcia dotyczące prozy poznane w klasach IV-VI), liryki (środki poetyckie i terminy poznane w kl. IV-VI, apostrofa, rymy gramatyczne), dramatu (cechy dramatu), nowych	W wypowiedziach ustnych i pisemnych uczeń na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii. W miarę samodzielnie potrafi posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi - opowiadanie twórcze, opis przeżyć wewnętrznych, sytuacji, dzieła sztuki, recenzję, charakterystykę na poziomie dostatecznym, zna podstawowe cechy tych form wypowiedzi, tworzy wypowiedź na temat, potrafi napisać	Uczeń czyta dobrze, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania. Jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy ortograficzne, interpunkcyjne, stylistyczne, językowe. Potrafi dobrze posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi - opowiadanie twórcze, opis przeżyć wewnętrznych, sytuacji, dzieła sztuki, recenzję, charakterystykę na poziomie dobrym, zna podstawowe cechy tych form wypowiedzi, tworzy wypowiedź na temat, potrafi napisać	Wypowiedzi są bardzo dobre (nieliczne błędy) pod względem stylistycznym - językowym, merytorycznym, logicznym, ortograficznym, interpunkcyjnym, kompozycyjnym i spójności. Uczeń potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie, uzasadniać swoje zdanie, tworzyć wypowiedź argumentacyjną. Biegle posługuje się słownikami i encyklopedią. Samodzielnie sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy. Biegle redaguje opowiadanie twórcze,	Uczeń twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Proponuje rozwiązania oryginalne. Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności. Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie (w tym lektury obowiązkowe i uzupełniające), potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się biegle terminologią z zakresu sztuki, historii, epiki (pojęcia dotyczące prozy poznane w klasach IV-VI), liryki (środki

	gatunków literackich (powieść, tragedia, dramat romantyczny, ballada, pieśń, fraszka, komiks, artykuł prasowy) oraz inne pojęcia z zakresu teorii literatury (ironia), także te gatunki i pojęcia poznane w klasach IV-VI. Zna kilka cech rodzajów literackich. Jego technika czytania pozwala na zrozumienie tekstu. Wykazuje się podstawową znajomością lektur obowiązkowych i uzupełniających przewidzianych w programie. Próbuje dostrzegać konteksty, wartości uniwersalne i estetyczne w tekstach kultury. Tworzy proste wypowiedzi argumentacyjne, uzasadnia swoje zdanie, tworzy	wypowiedź min. 200 słów. Zna zasady tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu wypowiedzi. Wykazuje się dostateczną znajomością lektur obowiązkowych i uzupełniających przewidzianych w programie. Podejmuję próbę wskazania wartości uniwersalnych, estetycznych, problematyki egzystencjalnej i kontekstów z wykorzystaniem nabytej wiedzy o historii i kulturze w tekstach kultury. Zazwyczaj poprawnie stosuje terminy z zakresu epiki (pojęcia dotyczące prozy poznane w klasach IV-VI), liryki (środki poetyckie i terminy	wypowiedź ponad 200 słów. Zna zasady tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów, przykładów przy tworzeniu wypowiedzi. Dobra znajomość tekstu pozwala na omówienie elementów świata przedstawionego, ocenę zachowania bohaterów. Potrafi odróżnić różne rodzaje tekstów literackich i nieliterackich. Buduje wypowiedź argumentacyjną z wykorzystaniem zasad jej tworzenia. Wskazuje podane środki stylistyczne w tekście. Potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów. Wykazuje się dobrą znajomością lektur obowiązkowych i	opis przeżyć wewnętrznych, sytuacji, dzieła sztuki, recenzję, charakterystykę na poziomie bardzo dobrym, zna cechy tych form wypowiedzi, tworzy wypowiedź na temat, potrafi napisać wypowiedź ponad 250 słów. Dokonuje analizy i interpretacji tekstów literackich, cytuje odpowiednie fragmenty, wykorzystuje konteksty oraz nawiązuje do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych. Posługuje się wiedzą z zakresu historii i kultury przy interpretacji tekstów kultury, określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury.	poetyckie i terminy poznane w kl. IV-VI, apostrofa, rymy gramatyczne), dramatu (cechy dramatu), nowych gatunków literackich (powieść, tragedia, dramat romantyczny, ballada, pieśń, fraszka, komiks, artykuł prasowy) oraz inne pojęcia z zakresu teorii literatury (paradoks, ironia, groteska) także te gatunki i pojęcia poznane w klasach IV-VI. Wskazuje w tekstach kultury wartości uniwersalne estetyczne, zauważa problematykę egzystencjalną i konteksty z wykorzystaniem nabytej wiedzy o historii i kulturze, dokonuje ich hierarchizacji. Bardzo dobrze zna cechy rodzajów literackich,
--	---	---	---	---	--

opowiadanie twórcze, opis przeżyć wewnętrznych, sytuacji, dzieła sztuki, recenzję, charakterystykę na poziomie dopuszczającym, zna podstawowe cechy tych form wypowiedzi, tworzy wypowiedź na temat, potrafi napisać wypowiedź min. 180 słów. Potrafi wypowiadać się na temat tekstów kultury z wykorzystaniem słownictwa poznanego w klasach IV-VI. Korzysta z różnych źródeł informacji z poszanowaniem praw autorskich. Recytuje tekst z pamięci, podejmuje próbę głosowej interpretacji recytowanego i czytanego tekstu. Sporadycznie bierze	poznane w kl. IV-VI, apostrofa, rymy gramatyczne), dramatu (cechy dramatu), nowych gatunków literackich (powieść, tragedia, dramat romantyczny, ballada, pieśń, fraszka, komiks, artykuł prasowy) oraz inne pojęcia z zakresu teorii literatury (ironia, groteska) także te gatunki i pojęcia poznane w klasach IV-VI. Zna cechy rodzajów literackich. Wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana. Odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w podanych tekstach. Poprawia popełnione błędy językowe przy pomocy nauczyciela,	uzupełniających przewidzianych w programie. Wskazuje wartości uniwersalne, estetyczne, zauważa problematykę egzystencjalną i konteksty z wykorzystaniem nabytej wiedzy o historii i kulturze w tekstach kultury. Rozumie i poprawnie posługuje się terminami z zakresu epiki (pojęcia dotyczące prozy poznane w klasach IV-VI), liryki (środki poetyckie i terminy poznane w kl. IV-VI, apostrofa, rymy gramatyczne), dramatu (cechy dramatu), nowych gatunków literackich (powieść, tragedia, dramat romantyczny, ballada, pieśń, fraszka, komiks, artykuł prasowy) oraz inne pojęcia z zakresu	Wykazuje się bardzo dobrą znajomością lektur obowiązkowych i uzupełniających przewidzianych w programie. Wskazuje wartości uniwersalne, estetyczne, zauważa problematykę egzystencjalną i konteksty z wykorzystaniem nabytej wiedzy o historii i kulturze, dokonuje próby ich hierarchizacji. Interpretuje dzieła sztuki, dbając o odpowiedni dobór słownictwa i terminologii. Rozróżnia i określa podstawowe cechy gatunków dziennikarskich. Rozpoznaje i określa cechy oraz funkcje literatury. Rozumie i świadomie wykorzystuje terminy z zakresu epiki	rozróżnia rodzaje literackie, biegle przypisuje czytany utwór do danego rodzaju. Posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie. Aktywnie i twórczo uczestniczy w lekcjach. Tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem: językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym, kompozycji, spójności wypowiedzi. Wzorowo pisze opowiadanie twórcze, opis przeżyć wewnętrznych, sytuacji, dzieła sztuki, recenzję,
---	--	---	---	---

	udział w życiu kulturalnym regionu.	gromadzi słownictwo na zadany temat. Potrafi biegle wypowiadać się na temat tekstów kultury z wykorzystaniem słownictwa poznanego w klasach IV-VI. Samodzielnie posługuje się różnymi źródłami informacji z poszanowaniem praw autorskich. Recytuje tekst z pamięci, w tekstach czytanych i recytowanych stosuje poprawną intonację, respektuje znaki przestankowe oraz treść utworu. Bierze udział w życiu kulturalnym regionu.	teorii literatury (paradoks, ironia, groteska) także te gatunki i pojęcia poznane w klasach IV-VI. Zna cechy rodzajów literackich, rozróżnia rodzaje literackie, próbuje przypisać czytany utwór do danego rodzaju. Czyta ze zrozumieniem teksty kultury, samodzielnie odnajduje w nich informacje. Samodzielnie, biegle posługuje się różnymi źródłami informacji z poszanowaniem praw autorskich. Recytuje tekst z pamięci, w recytowanych i czytanych tekstach stosuje większość elementów głosowej interpretacji. Świadomie bierze udział w życiu kulturalnym regionu.	(pojęcia dotyczące prozy poznane w klasach IV-VI), liryki (środki poetyckie i terminy poznane w kl. IV-VI, apostrofa, rymy gramatyczne), dramatu (cechy dramatu), nowych gatunków literackich (powieść, tragedia, dramat romantyczny, ballada, pieśń, fraszka, komiks, artykuł prasowy) oraz inne pojęcia z zakresu teorii literatury (paradoks, ironia, groteska) także te gatunki i pojęcia poznane w klasach IV-VI. Dobrze zna cechy rodzajów literackich, rozróżnia rodzaje literackie, przypisuje czytany utwór do danego rodzaju. Bezbłędnie recytuje tekst z pamięci z zastosowaniem głosowej	charakterystykę, zna cechy tych form wypowiedzi, biegle się nimi posługuje, tworzy wypowiedź na temat, potrafi napisać wypowiedź ponad 300 słów. Rozróżnia i określa podstawowe cechy gatunków dziennikarskich. Wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe. Odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów. Biegle posługuje się słownikami i encyklopedią. Samodzielnie sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy. Współpracuje w zespole, podejmuje działania mające na celu sprawną realizację zadań. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują
--	--	---	---	---	--

				interpretacji. Czyta teksty na głos z zastosowaniem głosowej interpretacji. Z zaangażowaniem bierze udział w życiu kulturalnym regionu.	się dojrzałością myślenia. Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości. Bierze udział w konkursach; osiąga w nich sukcesy w szkole i poza szkołą. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych. Prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny. Bezbłędnie recytuje tekst z pamięci, wzorcowo stosuje głosową interpretację zgodnie z tematem i stylem w recytacji i głośnym czytaniu. Z pełnym zaangażowaniem bierze udział w życiu kulturalnym regionu.
--	--	--	--	--	---

Gramatyka języka polskiego	Wymienia rodzaje imiesłówów. Zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów. Posługuje się terminami z zakresu fonetyki z klas IV-VI, Posługuje się częściami mowy i zdania, rodzajami wypowiedzeń poznanych w klasach IV-VI.	Rozróżnia strony czasownika. Wyróżnia w tekście imiesłowy. Określa funkcję imiesłówów w zdaniu. Rozpoznaje upodobnienia. Zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów, zna wyjątki. Posługuje się terminami z zakresu fonetyki z klas IV-VI, Posługuje się częściami mowy i zdania, rodzajami wypowiedzeń poznanych w klasach IV-VI.	Potrafi przekształcać strony czasownika. Podaje przykłady różnych typów imiesłówów, poprawnie je stosuje w wypowiedziach. Rozpoznaje rodzaje i kierunek upodobień. Zna i dobrze stosuje reguły akcentowania wyrazów, zna wyjątki i stosuje je. Posługuje się terminami z zakresu fonetyki z klas IV-VI, Posługuje się częściami mowy i zdania, rodzajami wypowiedzeń poznanych w klasach IV-VI.	Rozpoznaje imiesłowy, zna zasady ich tworzenia i odmiany, określa ich formy gramatyczne i funkcję w zdaniu; potrafi uzasadnić użycie danego typu imiesłowu. Stosuje w zdaniu imiesłów w różnych funkcjach składniowych. Biegle rozpoznaje rodzaje i kierunek upodobień. Zna i biegle stosuje reguły akcentowania wyrazów, zna wyjątki i biegle stosuje je. Posługuje biegle się terminami z zakresu fonetyki z klas IV-VI, Posługuje się biegle częściami mowy i zdania, rodzajami wypowiedzeń poznanych w klasach IV-VI.	Biegle rozpoznaje trudniejsze imiesłowy, zna zasady ich tworzenia i odmiany, określa ich formy gramatyczne i funkcję w zdaniu; potrafi uzasadnić użycie danego typu imiesłowu. Stosuje w zdaniu imiesłów w różnych funkcjach składniowych. Biegle rozpoznaje rodzaje i kierunek upodobień. Bardzo dobrze zna i biegle stosuje reguły akcentowania wyrazów, zna wyjątki i biegle stosuje je. Posługuje biegle się terminami z zakresu fonetyki z klas IV-VI, Posługuje się biegle częściami mowy i zdania, rodzajami wypowiedzeń poznanych w klasach IV-VI.
--	---	--	--	--	---

Ortografia i interpunkcja	Zna podstawowe zasady ortograficzne pisowni wyrazów oraz zasady interpunkcyjne poznane w klasach IV-VI. Zna zasady pisowni wyrazów z „ą” i „ę”, zakończeń łatwiejszych rzeczowników –i, -ii, -ji, Zna zasady zapisu imiesłowów.	Zna podstawowe zasady ortograficzne pisowni wyrazów oraz zasady interpunkcyjne poznane w klasach IV-VI. Zna zasady pisowni wyrazów z „ą” i „ę”, zakończeń rzeczowników –i, -ii, -ji, Poprawnie zapisuje imiesłowy.	Poprawnie stosuje wszystkie znaki interpunkcyjne w wypowiedziach. Poprawnie zapisuje samogłoski ustne, nosowe, spółgłoski twarde i miękkie, głoski dźwięczne i bezdźwięczne. Bezbłędnie stosuje zasady pisowni wyrazów nieodmiennych oraz pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy. Zna i stosuje podstawowe zasady ortograficzne pisowni wyrazów oraz zasady interpunkcyjne poznane w klasach IV-VI. Zna i stosuje zasady pisowni wyrazów z „ą” i „ę”, zakończeń rzeczowników –i, -ii, -ji, Poprawnie zapisuje imiesłowy.	Biegle i prawie bezbłędnie stosuje wszystkie znaki interpunkcyjne w wypowiedziach. Biegle zapisuje samogłoski ustne, nosowe, spółgłoski twarde i miękkie, głoski dźwięczne i bezdźwięczne. Bezbłędnie stosuje zasady pisowni wyrazów nieodmiennych oraz pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy. Zna i biegle stosuje zasady ortograficzne pisowni wyrazów oraz zasady interpunkcyjne poznane w klasach IV-VI. Zna i prawie bezbłędnie stosuje zasady pisowni wyrazów z „ą” i „ę”, zakończeń rzeczowników –i, -ii, -ji, Poprawnie zapisuje	Biegle i prawie bezbłędnie stosuje wszystkie znaki interpunkcyjne w wypowiedziach. Biegle zapisuje samogłoski ustne, nosowe, spółgłoski twarde i miękkie, głoski dźwięczne i bezdźwięczne. Bezbłędnie stosuje zasady pisowni wyrazów nieodmiennych oraz pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy. Bezbłędnie zna i biegle stosuje zasady ortograficzne pisowni wyrazów oraz zasady interpunkcyjne poznane w klasach IV-VI. Bezbłędnie zna i prawie bezbłędnie stosuje zasady pisowni wyrazów z „ą” i „ę”, zakończeń rzeczowników –i, -ii, -ji,
----------------------------------	---	--	--	---	--

				imiesłowy.	Poprawnie zapisuje imiesłowy.
--	--	--	--	------------	-------------------------------

Lektury czytane w całości:

- Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Księżę*
- Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis* (fragmenty)
- Adam Mickiewicz, *Dziady cz. II*
- Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*

Ponadto teksty literackie (także obowiązkowe), inne teksty kultury zawarte w podręczniku *NOWE Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy VII szkoły podstawowej*, Joanna Kościerzyńska, Małgorzata Chmiel, Maciej Szulc, Agnieszka Gorzałczyńska-Mróż, Nowa Era (rozdziały 1-3)

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy VII na poszczególne oceny – II półrocze

Dział	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Kształcenie literackie i kulturowe, tworzenie wypowiedzi, samokształcenie	Stopień opanowania wiadomości przez ucznia pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim stopniu trudności,	W wypowiedziach ustnych i pisemnych uczeń na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, stosowania	Uczeń czyta dobrze, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania. Jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie	Wypowiedzi ucznia są bardzo dobre (nieliczne błędy) pod względem stylistycznym - językowym, merytorycznym,	Uczeń twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Proponuje rozwiązania oryginalne.

samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela. W wypowiedziach popełnia błędy różnego rodzaju, stosuje niezróżnicowane słownictwo, ale zachowuje zasady kompozycji, spójnej całości myślowej. Rozróżnia terminy z zakresu epiki (pojęcia dotyczące prozy poznane w klasach IV-VI), liryki (środki poetyckie i terminy poznane w kl. IV-VI, apostrofa, wiersz biały, rymy gramatyczne), dramatu (cechy dramatu), nowych gatunków literackich (powieść, tragedia, dramat romantyczny, ballada, pieśń, fraszka, komiks, opowiadanie, reportaż, artykuł prasowy) oraz inne pojęcia z zakresu	poznanego słownictwa i ortografii. W miarę samodzielnie potrafi posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi - tworzy opowiadanie twórcze, opis przeżyć wewnętrznych, sytuacji, dzieła sztuki, charakterystykę, recenzję, wywiad, prezentację, na poziomie przeciętnym, zna podstawowe cechy tych form wypowiedzi, tworzy wypowiedź na temat, potrafi napisać wypowiedź min. 200 słów. Zna zasady tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu wypowiedzi. Wykazuje się dostateczną	nieliczne błędy ortograficzne, interpunkcyjne, stylistyczne, językowe. Potrafi dobrze posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi - opowiadanie twórcze, opis przeżyć wewnętrznych, sytuacji, dzieła sztuki, charakterystykę, recenzję, wywiad, prezentację, na poziomie dobrym, zna podstawowe cechy tych form wypowiedzi, tworzy wypowiedź na temat, potrafi napisać wypowiedź ponad 200 słów. Zna zasady tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów, przykładów przy tworzeniu wypowiedzi. Dobra znajomość	logicznym, ortograficznym, interpunkcyjnym, kompozycyjnym i spójności. Potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie, uzasadniać swoje zdanie, tworzyć wypowiedź argumentacyjną. Biegłe posługuje się słownikami i encyklopedią. Samodzielnie sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy. Biegłe redaguje opowiadanie twórcze, opis przeżyć wewnętrznych, sytuacji, dzieła sztuki, charakterystykę, recenzję, wywiad, prezentację, na poziomie bardzo dobrym, zna cechy tych form wypowiedzi, tworzy wypowiedź na temat,	Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności. Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie (w tym lektury obowiązkowe i uzupełniające), potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się biegłą terminologią z zakresu sztuki, historii, epiki (pojęcia dotyczące prozy poznane w klasach IV-VI), liryki (środki poetyckie i terminy poznane w kl. IV-VI, apostrofa, wiersz biały, rymy gramatyczne), dramatu (cechy dramatu), nowych gatunków literackich (powieść, tragedia, dramat romantyczny, ballada, pieśń,
--	---	---	---	--

teorii literatury (ironia) także te gatunki i pojęcia poznane w klasach IV-VI. Zna kilka cech rodzajów literackich. Jego technika czytania pozwala na zrozumienie tekstu. Wykazuje się podstawową znajomością lektur obowiązkowych i uzupełniających przewidzianych w programie. Próbuje dostrzegać konteksty, wartości uniwersalne i estetyczne w tekstach kultury. Tworzy proste wypowiedzi argumentacyjne, uzasadnia swoje zdanie, tworzy opowiadanie twórcze, opis przeżyć wewnętrznych, sytuacji, dzieła sztuki, charakterystykę, recenzję, wywiad, prezentację,	znajomością lektur obowiązkowych i uzupełniających przewidzianych w programie. Podejmuję próbę wskazania wartości uniwersalnych, estetycznych, problematyki egzystencjalnej i kontekstów z wykorzystaniem nabytej wiedzy o historii i kulturze w tekstach kultury. Zazwyczaj poprawnie stosuje pojęcia z zakresu epiki (pojęcia dotyczące prozy poznane w klasach IV-VI), liryki (środki poetyckie i terminy poznane w kl. IV-VI, apostrofa, wiersz biały, rymy gramatyczne), dramatu (cechy dramatu), nowych gatunków literackich (powieść, tragedia, dramat romantyczny,	tekstu pozwala na omówienie elementów świata przedstawionego, ocenę zachowania bohaterów. Potrafi odróżnić różne rodzaje tekstów literackich i nieliterackich. Buduje wypowiedź argumentacyjną z wykorzystaniem zasad jej tworzenia. Wskazuje podane środki stylistyczne w tekście. Potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów. Wykazuje się dobrą znajomością lektur obowiązkowych i uzupełniających przewidzianych w programie. Wskazuje wartości uniwersalne, estetyczne, zauważa problematykę egzystencjalną i konteksty z wykorzystaniem	potrafi napisać wypowiedź ponad 250 słów. Dokonuje analizy i interpretacji tekstów literackich, cytuje odpowiednie fragmenty, wykorzystuje konteksty oraz nawiązuje do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych. Posługuje się wiedzą z zakresu historii i kultury przy interpretacji tekstów kultury, określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury. Wykazuje się bardzo dobrą znajomością lektur obowiązkowych i uzupełniających przewidzianych w programie. Wskazuje wartości uniwersalne, estetyczne, zauważa problematykę	fraszka, komiks, opowiadanie, reportaż, artykuł prasowy) oraz inne pojęcia z zakresu historii literatury (paradoks, ironia, groteska) także te gatunki i pojęcia poznane w klasach IV-VI. Wskazuje w tekstach kultury wartości uniwersalne w utworach, estetyczne, zauważa problematykę egzystencjalną i konteksty z wykorzystaniem nabytej wiedzy o historii i kulturze, dokonuje ich hierarchizacji. Bardzo dobrze zna cechy rodzajów literackich, rozróżnia rodzaje literackie, biegle przypisuje czytany utwór do danego rodzaju. Posługuje się bogatym i różnorodnym
--	---	---	--	--

podejmuje próbę napisania rozprawki, na poziomie dopuszczającym, zna podstawowe cechy tych form wypowiedzi, tworzy wypowiedź na temat, potrafi napisać wypowiedź min. 180 słów. Zna cechy dyskusji, potrafi zabrać głos w dyskusji. Potrafi wypowiadać się na temat tekstów kultury z wykorzystaniem słownictwa poznanego w klasach IV-VI. Korzysta z różnych źródeł informacji. Korzysta z różnych źródeł informacji z poszanowaniem praw autorskich. Recytuje tekst z pamięci, podejmuje próbę głosowej interpretacji recytowanego i czytanego tekstu.	ballada, pieśń, fraszka, komiks, opowiadanie, reportaż, gatunki artykuł prasowy) oraz inne pojęcia z zakresu teorii literatury (paradoks, ironia, groteska) także te gatunki i pojęcia poznane w klasach IV-VI. Zna cechy rodzajów literackich. Wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana. Odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w podanych tekstach. Poprawia popełnione błędy językowe przy pomocy nauczyciela, gromadzi słownictwo na zadany temat. Zna cechy dyskusji, zabiera głos w dyskusji, próbuje uzasadnić swoje	nabytej wiedzy o historii i kulturze w tekstach kultury. Rozumie i poprawnie posługuje się terminami z zakresu epiki (pojęcia dotyczące prozy poznane w klasach IV-VI), liryki (środki poetyckie i terminy poznane w kl. IV-VI, apostrofa, wiersz biały, rymy gramatyczne), dramatu (cechy dramatu), nowych gatunków literackich (powieść, tragedia, dramat romantyczny, ballada, pieśń, fraszka, komiks, opowiadanie, reportaż, artykuł prasowy) oraz inne pojęcia z zakresu teorii literatury (paradoks, ironia, groteska) także te gatunki i pojęcia poznane w klasach IV-VI. Zna cechy	egzystencjalną i konteksty z wykorzystaniem nabytej wiedzy o historii i kulturze, dokonuje próby ich hierarchizacji. Interpretuje dzieła sztuki, dbając o odpowiedni dobór słownictwa i terminologii. Rozróżnia i określa podstawowe cechy gatunków dziennikarskich. Rozpoznaje i określa cechy oraz funkcje literatury. Rozumie i świadomie wykorzystuje terminy z zakresu epiki (pojęcia dotyczące prozy poznane w klasach IV-VI), liryki (środki poetyckie i terminy poznane w kl. IV-VI, apostrofa, wiersz biały, rymy gramatyczne), dramatu (cechy dramatu), nowych	słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie. Aktywnie i twórczo uczestniczy w lekcjach. Tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem: językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym, kompozycji, spójności wypowiedzi. Wzorowo pisze opowiadanie twórcze, opis przeżyć wewnętrznych, sytuacji, dzieła sztuki, charakterystykę, recenzję, wywiad, prezentację, rozprawkę, zna cechy tych form wypowiedzi i biegle się nimi posługuje, tworzy wypowiedź na
---	---	---	---	---

	Sporadycznie bierze udział w życiu kulturalnym regionu.	zdanie. Potrafi biegle wypowiadać się na temat tekstów kultury z wykorzystaniem słownictwa poznanego w klasach IV-VI. Samodzielnie posługuje się różnymi źródłami informacji z poszanowaniem praw autorskich. Recytuje tekst z pamięci, w tekstach czytanych i recytowanych stosuje poprawną intonację, respektuje znaki przestankowe oraz treść utworu. Bierze udział w życiu kulturalnym regionu.	rodzajów literackich, rozróżnia rodzaje literackie, próbuje przypisać czytany utwór do danego rodzaju. Zna cechy dyskusji, zabiera głos w dyskusji, uzasadnia swoje zdanie. Czyta ze zrozumieniem teksty kultury, samodzielnie odnajduje w nich informacje. Samodzielnie, biegle posługuje się różnymi źródłami informacji z poszanowaniem praw autorskich. Recytuje tekst z pamięci, w recytowanych i czytanych tekstach stosuje większość elementów głosowej interpretacji. Świadomie bierze udział w życiu kulturalnym regionu.	gatunków literackich (powieść, tragedia, dramat romantyczny, ballada, pieśń, fraszka, komiks, opowiadanie, reportaż, artykuł prasowy) oraz inne pojęcia z zakresu teorii literatury (paradoks, ironia, groteska) także te gatunki i pojęcia poznane w klasach IV-VI. Dobrze zna cechy rodzajów literackich, rozróżnia rodzaje literackie, przypisuje czytany utwór do danego rodzaju. Biegle zabiera głos w dyskusji, uzasadnia swoje zdanie, wypowiedzi są logiczne i rzeczowe, stosuje podstawowe zasady retoryki. Bezbłędnie recytuje tekst z pamięci z zastosowaniem głosowej	temat, potrafi napisać wypowiedź ponad 300 słów. Rozróżnia i określa podstawowe cechy gatunków dziennikarskich. Wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe. Odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów. Biegle posługuje się słownikami i encyklopedią. Samodzielnie sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy. Współpracuje w zespole, podejmuje działania mające na celu sprawną realizację zadań. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia, biegle zabiera głos w dyskusji.
--	--	--	---	--	---

				interpretacji. Czyta teksty na głos z zastosowaniem głosowej interpretacji. Z zaangażowaniem bierze udział w życiu kulturalnym regionu.	Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości. Bierze udział w konkursach; osiąga w nich sukcesy w szkole i poza szkołą. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych. Prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny. Bezbłędnie recytuje tekst z pamięci, wzorcowo stosuje głosową interpretację zgodnie z tematem i stylem w recytacji i głośnym czytaniu. Z pełnym zaangażowaniem bierze udział w życiu kulturalnym regionu.
--	--	--	--	--	--

Gramatyka języka polskiego	Wymienia rodzaje imiesłówów. Wskazuje imiesłowowy równoważnik zdania. Zestawia pary wyrazów podstawowych i pochodnych. Przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazu o przejrzystej budowie. Tworzy wyrazy pochodne za pomocą podanych formantów. Wśród zdań złożonych rozróżnia rodzaje zdań podrzędnych i współrzędnych. Rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone. Wskazuje imiesłowowy równoważnik zdania. Rozróżnia mowę zależną i niezależną. Wskazuje wyrazy złożone. Zna i stosuje reguły	Rozróżnia strony czasownika. Wyróżnia w tekście imiesłowowy. Określa funkcję imiesłówów w zdaniu. Posługuje się rodzajami zdań podrzędnych i współrzędnych. Tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone. Poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania, rozumie jego funkcje i przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie. Rozróżnia mowę zależną i niezależną. Posługuje się podstawowymi terminami z zakresu słowotwórstwa. Przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazu. Tworzy wyrazy pochodne za pomocą	Potrafi przekształcać strony czasownika. Podaje przykłady różnych typów imiesłówów, poprawnie je stosuje w wypowiedziach. Podaje przykłady zdań wielokrotnie złożonych, rozróżnia ich rodzaje. Posługuje się mową zależną i niezależną. Od podanego wyrazu podstawowego tworzy kilka wyrazów pochodnych, będących różnymi częściami mowy. Rozpoznaje wyraz pochodny, który może być podstawowym dla innego wyrazu. Wyjaśnia pisownię podanego wyrazu, odwołując się do wiadomości ze słowotwórstwa. Rozpoznaje rodzaje i kierunek upodobnień.	Rozpoznaje imiesłowowy, zna zasady ich tworzenia i odmiany, określa ich formy gramatyczne i funkcję w zdaniu; potrafi uzasadnić użycie danego typu imiesłowu. Bezbłędnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania, określa jego funkcje, przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie. Stosuje w zdaniu imiesłów w różnych funkcjach składniowych. Przeprowadza klasyfikację zdań wielokrotnie złożonych, rysuje ich wykresy. Posługuje się mową zależną i niezależną, swobodnie dokonuje ich przekształceń. Rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, omawia	Biegle rozpoznaje imiesłowowy, zna zasady ich tworzenia i odmiany, określa ich formy gramatyczne i funkcję w zdaniu; potrafi uzasadnić użycie danego typu imiesłowu. Bezbłędnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania, określa jego funkcje, przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie. Stosuje biegle w zdaniu imiesłów w różnych funkcjach składniowych. Przeprowadza wzorcowo klasyfikację zdań wielokrotnie złożonych, rysuje ich wykresy. Posługuje się mową zależną i niezależną, swobodnie dokonuje ich przekształceń. Biegle rozpoznaje wyrazy podstawowe i
-----------------------------------	--	--	---	---	--

	akcentowania wyrazów. Posługuje się terminami z zakresu fonetyki z klas IV-VI, Posługuje się częściami mowy i zdania, rodzajami wypowiedzeń poznanymi w klasach IV-VI.	podanych formantów. Rozpoznaje upodobnienia fonetyczne. Zna zasady tworzenia wyrazów złożonych. Zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów, zna wyjątki. Posługuje się terminami z zakresu fonetyki z klas IV-VI, Posługuje się częściami mowy i zdania, rodzajami wypowiedzeń poznanymi w klasach IV-VI.	Zna i dobrze stosuje reguły akcentowania wyrazów, zna wyjątki i stosuje je. Posługuje się terminami z zakresu fonetyki z klas IV-VI, Posługuje się częściami mowy i zdania, rodzajami wypowiedzeń poznanymi w klasach IV-VI.	ich budowę. Wskazuje temat słowotwórczy i formant, określa rodzaj formantu, wskazuje jego funkcje. Tworzy wyrazy za pomocą różnych formantów. Tworzy rodzinę wyrazów, wskazuje wymiany głosek, rdzeń. Rozumie i wskazuje rozbieżności między mową i pismem. Zna i biegle stosuje reguły akcentowania wyrazów, zna wyjątki i biegle stosuje je. Posługuje biegle się terminami z zakresu fonetyki z klas IV-VI, Posługuje się biegle częściami mowy i zdania, rodzajami wypowiedzeń poznanymi w klasach IV-VI.	poходne, omawia ich budowę. Wskazuje temat słowotwórczy i formant, określa rodzaj formantu, wskazuje jego funkcje. Tworzy wyrazy za pomocą różnych formantów. Tworzy rodzinę wyrazów, wskazuje wymiany głosek, rdzeń. Rozumie i wskazuje rozbieżności między mową i pismem. Bardzo dobrze zna i biegle stosuje reguły akcentowania wyrazów, zna wyjątki i biegle stosuje je. Posługuje biegle się terminami z zakresu fonetyki z klas IV-VI, Posługuje się biegle częściami mowy i zdania, rodzajami wypowiedzeń poznanymi w klasach IV-VI.
--	---	---	---	--	--

<i>Ortografia i interpunkcja</i>	Zna podstawowe zasady pisowni trudnych wyrazów oraz zasady interpunkcyjne poznane w klasach IV-VI. Zna zasady pisowni wyrazów z „ą” i „ę”, zakończeń łatwiejszych rzeczowników –i, -ii, -ji, Zna zasady zapisu imiesłów. Zna zasady stosowania przecinka w zdaniu złożonym, stosuje cudzysłów przy przytaczaniu cudzych wypowiedzi. Poprawnie zapisuje łatwe przedrostki i przyrostki. Stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne po prostych skrótach i	Zna podstawowe zasady pisowni trudnych wyrazów oraz zasady interpunkcyjne poznane w klasach IV-VI. Wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz tematów fleksyjnych wyrazów odmienne. Zna zasady pisowni wyrazów z „ą” i „ę”, zakończeń rzeczowników –i, -ii, -ji, Poprawnie zapisuje imiesłowy. Stosuje odpowiednie znaki interpunkcyjne podczas przytaczania cudzych wypowiedzi. Poprawnie stosuje przecinek w zdaniu	Poprawnie stosuje wszystkie znaki interpunkcyjne w wypowiedziach. Poprawnie zapisuje samogłoski ustne, nosowe, spółgłoski twarde i miękkie, głoski dźwięczne i bezdźwięczne. Bezbłędnie stosuje zasady pisowni wyrazów nieodmiennych oraz pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy. Zna i stosuje podstawowe zasady ortograficzne pisowni wyrazów oraz zasady interpunkcyjne poznane w klasach IV-VI. Wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach	Biegle i prawie bezbłędnie stosuje wszystkie znaki interpunkcyjne w wypowiedziach. Biegle zapisuje samogłoski ustne, nosowe, spółgłoski twarde i miękkie, głoski dźwięczne i bezdźwięczne. Bezbłędnie stosuje zasady pisowni wyrazów nieodmiennych oraz pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy. Zna i biegle stosuje zasady ortograficzne pisowni wyrazów oraz zasady interpunkcyjne poznane w klasach IV-VI. Zna i prawie bezbłędnie stosuje	Biegle i prawie bezbłędnie stosuje wszystkie znaki interpunkcyjne w wypowiedziach. Biegle zapisuje samogłoski ustne, nosowe, spółgłoski twarde i miękkie, głoski dźwięczne i bezdźwięczne. Bezbłędnie stosuje zasady pisowni wyrazów nieodmiennych oraz pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy. Zna bezbłędnie i biegle stosuje zasady ortograficzne pisowni wyrazów oraz zasady interpunkcyjne poznane w klasach IV-VI. Bezbłędnie zna i prawie

	skrótowcach.	złożonym. Poprawnie zapisuje przedrostki i przyrostki. Zna zasady i stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne po prostych skrótach i skrótowcach.	pokrewnych oraz tematów fleksyjnych wyrazów odmiennych. Zna i stosuje zasady pisowni wyrazów z „ą” i „ę”, zakończeń rzeczowników –i, -ii, -ji, Poprawnie zapisuje imiesłowy. Stosuje odpowiednie znaki interpunkcyjne podczas przytaczania cudzych wypowiedzi, podaje ich funkcję. Poprawnie stosuje przecinek w zdaniu złożonym. Poprawnie zapisuje przedrostki i przyrostki. Dobrze zna zasady i stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne po skrótach i skrótowcach.	zasady pisowni wyrazów z „ą” i „ę”, zakończeń rzeczowników –i, -ii, -ji, Poprawnie zapisuje imiesłowy. Stosuje biegle i prawie bezbłędnie odpowiednie znaki interpunkcyjne podczas przytaczania cudzych wypowiedzi, podaje ich funkcję. Biegle stosuje przecinek w zdaniu złożonym. Biegle i prawie bezbłędnie zapisuje przedrostki i przyrostki. Bezbłędnie zna zasady i stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne po skrótach i skrótowcach.	bezbłędnie stosuje zasady pisowni wyrazów z „ą” i „ę”, zakończeń rzeczowników –i, -ii, -ji, Poprawnie zapisuje imiesłowy. Stosuje biegle i prawie bezbłędnie odpowiednie znaki interpunkcyjne podczas przytaczania cudzych wypowiedzi, podaje ich funkcję. Biegle stosuje przecinek w zdaniu złożonym. Biegle i prawie bezbłędnie zapisuje przedrostki i przyrostki. Bezbłędnie zna zasady i stosuje prawie bezbłędnie znaki interpunkcyjne po skrótach i skrótowcach.
--	--------------	--	--	---	--

Lektury czytane w całości:

- Juliusz Słowacki, *Balladyna*
- Aleksander Fredro, *Zemsta*

-Eric-Emmanuel Schmitt, *Oskar i pani Róża*

Ponadto teksty literackie (także obowiązkowe), inne teksty kultury zawarte w podręczniku *NOWE Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy VII szkoły podstawowej*, Joanna Kościerzyńska, Małgorzata Chmiel, Maciej Szulc, Agnieszka Gorzałczyńska-Mróz, Nowa Era (rozdziały 4-7)

Urszula Adrian